Kirmėlinės ligos

Emos Masedunskytės
Vilkyškių Johaneso Babrovskio gimnazija
IVg.

Tikslas

- Išsiaiškinti kas yra kirmėlinės ligos, atsiradimo priežastis, ligoms būdingus simptomus, gydymo būdus ir dažniausiai sergamas ligas Lietuvoje.

Kas yra kirmėlinės ligos?

- **Kirmėlinės ligos** arba **helmintozės** – ligos, kurias sukelia įvairios kirmėlės (askaridės, kaspinuočiai, trichinelės, salmonelės ir kt.), parazituojančios žmogaus organizme.

Askaridozė

- Askaridozė yra parazitinis susirgimas, kurį sukelia apvaliosios kirmėlės – askaridės. Žmogus užsikrečia askaridžių kiaušinėliais per dirvožemiu suterštas rankas, valgant nešvarias žalias daržoves, vaisius, uogas, geriant nevirintą atvirų vandens telkinių vandenį. Dažniausiai užsikrečia ir serga 2–10 metų amžiaus vaikai.

Ligos simptomai

Uždegiminiai plaučių pakitimai, astmos priepuoliai, gali pakilti temperatūra, pablogėjęs apetitas, galvos svaigimas, pykinimas, pilvo skausmas. Vaikams gali būti seilėtekis, griežimas dantimis (naktį), pilvo pūtimas bei skausmai.

Gydymas

- Askaridozei gydyti naudojami specialūs antihelmintiniai vaistai. Po gydymo praėjus 2–3 savaitėms mikroskopu tiriamos išmatos, sprendžiama apie gydymo veiksmingumą, jei reikia – gydymas kartojamas.

Enterobiozė

- Enterobiozė yra parazitinis susirgimas, dažniausiai pasireiškiantis perianalinės (išeinamosios angos) srities niežuliu. Enterobiozę sukelia parazitinės kirmėlės *Enterobius vermicularis* , liaudiškai žinomos kaip spalinės. Vienintelis šios ligos infekcijos šaltinis yra sergantis enterobioze žmogus. Žmogus enterobioze užsikrečia spalinių kiaušinėliams per burną patekus į virškinimo traktą. Dažniausiai užsikrečiama nuo nešvarių rankų, užteršto maisto ar daiktų.

Ligos simptomai

pilvo skausmas, padažnėjusiu tuštinimusi, pykinimu, atsiranda stiprus išeinamosios angos, tarpvietės, lytinių organų niežulys. Kadangi labiausiai niežulys kankina naktį, ligonis blogiau miega, būna irzlus, nervingas, sumažėja darbingumas.

Gydymas

- Gydoma vaistais nuo kirmėlių (antihelmintikais). Rekomenduojama išsitirti ir gydytis visai šeimai, nes dažniausiai enterobioze užsikrečia ir kiti šeimos nariai.

Toksokarozė

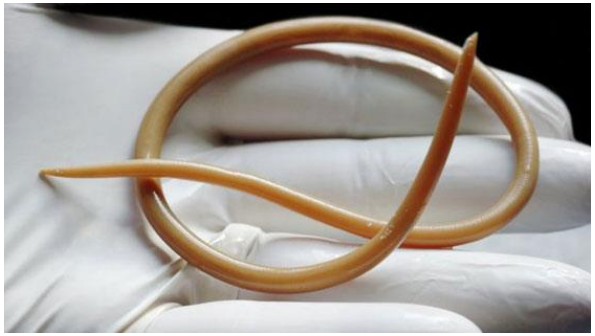

- Toksokarozė yra zoonozė, kurią sukelia apvaliųjų kirmėlių toksokarų *Toxocara canis* (apvalioji šunų kirmėlė) ir rečiau *Toxocara cati* (apvalioji kačių kirmėlė) lervos. Toksokarozės platintojai yra sergantys šunys ir katės, teršiantys savo išmatomis aplinką. Žmogus užsikrečia nuo nešvarių, žemėtų rankų, valgydamas neplautas uogas, vaisius bei daržoves, vaikai – žaisdami smėlio dėžėse, žaliose vejose, kuriose yra šunų ir kačių išmatų.

Ligos simptomai

- karščiuoja, nors temperatūra dažniausiai būna neaukšta, atsiranda sausas kosulys, dusulys, dažni naktiniai kosulio priepuoliai, pilvo skausmas, vėmimas, viduriavimas. Protarpiais išberia ir niežti odą.

Gydymas

- Norint patvirtinti diagnozę, turi būti atliekami kraujo serologiniai tyrimai. Ši liga išgydoma, naudojant tam tikrus antihelmintinius vaistus.

Teniarinchozė

- Teniarinchozė yra lėtinė žmonių parazitinė liga, sukelta jautinio kaspinuočio. Infekcijos šaltinis yra sergantis žmogus, kuris su išmatomis išskiria jautinio kaspinuočio narelius ar kiaušinėlius. Žmogus užsikrečia suvalgęs žalios ar nepakankamai termiškai apdorotos užsikrėtusių galvijų mėsos.

Ligos simptomai

- pilvo skausmų priepuoliai, primenantys apendicito priepuolius, bendras silpnumas, seilėtekis, pykinimas, vėmimas, nuolatinis alkio jutimas. Ankstyvoje ligos stadijoje gali būti įvairių alergijos reiškinių.

Gydymas

- Apklausiant ligonius, beveik visi sergantys pamini narelių išsiskyrimą per analinę angą. Įvertinus ligos simptomus ir įtarus šią ligą, atliekamas ligonio išmatų mikroskopinis tyrimas ieškant kaspinuočio kiaušinėlių.

Kaip apsisaugoti?

- Daugelis helmintozių, kaip ir žarnyno infekcijų, – tai „nešvarių rankų ligos”. Norint jų išvengti, reikia laikytis asmeninės higienos taisyklių (plauti rankas prieš valgį ir po naudojimosi tualetu, laikytis kūno higienos, laiku keisti apatinius ir lovos dangalus), valgyti tinkamai nuplautas daržoves ir vaisius, be to, laikytis mėsos ir žuvies produktų kulinarijos taisyklių, tinkamai prižiūrėti naminius gyvulius.

Šaltiniai

- http://www.ulac.lt/lt
- https://kraujotyrimai.lt/ligos/infekcines-virusines-ir-parazitines-ligos/kirmelines-ligos-helmintozes/